

У науково-технічній сфері: відкриття нових явищ, закономірностей їхнього розвитку, виявлення можливостей використання в народному господарстві. Вони вимірюються кількістю інформації, що міститься в наукових звітах, дисертаціях, авторських свідоцтвах і патентах на відкриття та винаходи, в науково-технічних виданнях (журнали, монографії), державних стандартах на нову продукцію і технологічні процеси, кресленнях на нову продукцію тощо.

В інноваційній сфері:

- уречевлені результати: створення нових видів продукції, технологічних процесів, нових видів матеріалів і енергії, нових форм організації виробництва, праці й управління тощо;

- економічні результати: зростання продуктивності праці і випуску продукції, поліпшення якості продукції, підвищення фондівіддачі, зменшення собівартості продукції, збільшення прибутку і рентабельності;

- соціальні результати: поліпшення умов праці, підвищення кваліфікації працівників, зміна структури кадрів, підвищення рівня добробуту промислово-виробничого персоналу, поліпшення рівня життя тощо;

- екологічні результати: зменшення шкідливого впливу виробництва на навколишнє середовище, раціоналізація використання природних ресурсів тощо;

- політичні результати: зміцнення обороноздатності країни та її економічної незалежності.

З комерційної точки зору інноваційний проект можна розглядати як інвестиційний, спрямований на одержання прибутку. Незважаючи на те, що реалізація інноваційних заходів може здійснюватися як за рахунок капітальних вкладень, так і за рахунок експлуатаційних витрат, оцінку економічної ефективності інновацій пропонується здійснювати виходячи із загальних принципів оцінки інвестиційних проектів з урахуванням деяких особливостей, властивих інноваційним проектам. Відтак, кожне підприємство повинно прагнути до моніторингу і формування відповідного інноваційного потенціалу, під яким розуміють здатність підприємства забезпечувати виробничі процеси новітньою технікою, технологією та спроможністю випускати нові товари (послуги).

Список бібліографічних посилань

1. Геєць В. М., Семиноженко В. П. Інноваційні перспективи України. Харків : Константа, 2006. 272 с.
2. Соловьев В. П. Инновационная деятельность как системный процесс в конкурентной экономике (синергетические эффекты инновации). Киев : Феникс, 2006. 500 с.
3. Черваньов Д. М., Нейкова Л. І. Менеджмент: інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України. Київ : Знання, 1999. 514 с.
4. Держбюджет у серпні зведено з профіцитом. *Голос України*. 2018. № 184.

Одержано 25.10.2018

УДК 342.951:351.82

Марина Миколаївна СЕМИКІНА,

старший інспектор з особливих доручень

відділу уповноважених Голови з питань контролю за дотриманням прав людини в поліцейській

діяльності Управління забезпечення прав людини Національної поліції України,

слухач магістратури Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання

Національної академії внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ЦЕНТРІВ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Сьогодні питання функціонування Центрів надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП) розглядається не тільки через призму якості, законності, дотримання термінів, а й через призму децентралізації, що призводить до значного розширення переліку послуг, що надаються через ЦНАП, більша частина яких делеговані.

Останнім часом одним із найважливіших напрямів діяльності місцевих органів влади в Україні стало надання адміністративних послуг. За нещодавній період було створено понад 600 центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП). У багатьох органах влади, здебільшого – в обласних центрах і містах обласного значення, справді відбулося поліпшення якості послуг, які надаються через ЦНАП. Одним із визначальних чинників процесу створення ефективних ЦНАП та підвищення якості надання адміністративних послуг є особиста зацікавленість керівництва органів місцевого самоврядування.

ЦНАП створюється та діє відповідно до Закону України «Про адміністративні послуги». Відповідно до ст. 12 цього Закону, Центр надання адміністративних послуг – це постійно діючий робочий орган або структурний підрозділ місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, що зазначений у частині другій цієї статті, у якому надаються адміністративні послуги через адміністратора шляхом його взаємодії із суб'єктами надання адміністративних послуг.

Повноцінні центри надання адмінпослуг функціонують при міських радах міст обласного значення: в Західній Україні (Івано-Франківськ, Луцьк, Вінниця, відома своїм ЦНАП під назвою «Прозорий офіс», Хмельницький), Центральній Україні (Дніпропетровськ, Кривий Ріг, Павлоград, Дніпродзержинськ), Східній та Північній Україні (Харків, Луганськ, Суми, Чернігів, Житомир) і в Києві.

У роботі багатьох ЦНАП існують типові проблеми та помилки. Частина з цих проблем пов'язана з недосконалістю законодавства, а частина – з упущеннями самих центрів.

У переважній більшості у ЦНАП ще неможливо отримати популярні адміністративні послуги: паспорти, реєстрацію місця проживання, реєстрацію бізнесу, реєстрацію нерухомості, реєстрацію земельних ділянок, послуги щодо будівництва, соціальні адміністративні послуги. Причина цього проста – ЦНАП утворюють міські ради та районні державні адміністрації, а всі популярні послуги надають територіальні підрозділи виконавчої влади: Державної реєстраційної служби України, Державної міграційної служби, Державного земельного агентства тощо [1].

Ці органи виконавчої влади довго не погоджувалися надавати свої послуги через ЦНАП, хоча Закон України «Про адміністративні послуги» це дозволяє.

Кабінет Міністрів України нарешті 16 травня ухвалив Розпорядження № 523 «Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг»[2], яким затвердив перелік із 52 послуг органів виконавчої влади, що надаватимуться через ЦНАП.

Серед них – послуги з оформлення паспорта та «закордонного» паспорта, реєстрації місця проживання, реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, реєстрації прав на нерухоме майно, земельних ділянок та отримання витягів із Державного земельного кадастру, реєстрація декларацій у сфері будівництва, видача документів у сфері дозвільної діяльності. Проте органам місцевого самоврядування та громадськості досі доводиться переконувати апарати міністерств, служб та агентств у тому, що надання їхніх послуг справді необхідно передавати в єдині офіси.

Певною перешкодою у роботі ЦНАП виявилася неузгодженість Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» із Законом України «Про адміністративні послуги». З прийняттям останнього дозвільні центри мали стати частиною ЦНАП. Але виникла низка практичних проблем. Спочатку було обмеження у виконанні державними адміністраторами дозвільного центру функцій адміністраторів ЦНАП.

Чимало ЦНАП не мали затверджених документів, що регулюють їхню діяльність. Ряд міських рад взагалі довго не ухвалювали рішення про створення ЦНАП, бо місцеві депутати не розуміли, яка з них користь. Ще гірше, що в деяких містах і районах нові керівники теж «підозріло» ставились до ЦНАП, бо не довіряли усьому, що робилося в попередні роки. Хоча саме цю реформу потрібно було не ревізувати, а поглиблювати.

Частина центрів не дотримувалась вимог Закону України «Про адміністративні послуги» в частині режиму роботи ЦНАП. Наприклад, закон встановлює вимоги до часу прийому у ЦНАП: 6 днів на тиждень, не менше 7 годин на день, без перерви на обід, двічі на тиждень – до 20:00 [3]. Більшість ЦНАП дотримуються цих вимог. Але подекуди в них існує

окремих розклад для послуг, які надають різні структурні підрозділи міської ради. Через це послуги надаються не весь тиждень, а лише декілька годин на тиждень.

Також трапляються ЦНАП із перервами на обід і технологічними перервами впродовж робочого дня. У дозвільних центрах, які є складовою ЦНАП, виділяють час для надання консультацій представниками дозвільних органів, що часто перетворюється в диференційовані години і для прийому документів у відвідувачів.

Загалом, ідея в основі ЦНАП – це зручний розклад роботи для відвідувачів та надання всіх послуг упродовж усього робочого часу ЦНАП. Якщо послуга надається лише кілька днів на тиждень, то відвідувачі й надалі змушені підлаштовуватися під розклад чиновників.

Низка міських рад допускає паралельний прийом документів поза ЦНАП. Тобто в них відвідувачі досі можуть отримати адміністративні послуги безпосередньо в структурних підрозділах виконкому. Ця практика нівелює ідею ЦНАП як основної точки взаємодії між владою та громадянами. Якщо відвідувачі продовжуватимуть звертатися в «бек-офіс» для швидшого, але непрозорого отримання адміністративних послуг, то це зберігатиме корупцію й означатиме неефективне використання публічних коштів на утримання подвійної інфраструктури (приміщень, фахівців з прийому відвідувачів, служби діловодства тощо).

Але вже тепер, попри всі труднощі, ЦНАП дозволяють громадянам у зручний для них час без черг отримати хоча б ті послуги, які вже надаються у ЦНАП. Вирішення проблем, описаних вище, дозволить зробити центри надання адмінпослуг по-справжньому зручною точкою взаємодії громадян та бізнесу з владою.

Робота, яку сьогодні виконує ЦНАП, потрібна і своєчасна. Адміністратори намагаються вникнути в кожну конкретну ситуацію, забезпечити збір необхідної інформації та супутніх документів без участі замовника. Відсутність визначених прийомних днів та годин, обідньої перерви, яка часто не збігалася в різних організаціях, також позитивно оцінюються відвідувачами. У той же час виявлено, що у сфері розвитку і реформування системи надання адміністративних послуг в Україні на сучасному етапі, незважаючи на очевидний прогрес, ще присутні істотні проблеми: неналежна якість надання адміністративних послуг громадянам в багатьох ЦНАП і органах публічної влади; повільні темпи впровадження ЦНАП електронних послуг; організація неналежних приміщень; практика диференційованих годин прийому громадян суб'єктами надання адміністративних послуг; брак кваліфікованого персоналу ЦНАП; низька якість інформаційно-комунікаційного забезпечення роботи суб'єктів надання адміністративних послуг; створення окремими ЦОБВВ і органами місцевого самоврядування паралельних ЦНАП сервісних установ тощо [4].

Список бібліографічних посилань

1. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / за заг. ред. В. П. Тимошука. Київ : ФОП Москаленко О. М., 2013. 392 с.

2. Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.05.2014 № 523 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/523-2014-%D1%80> (дата звернення: 28.10.2018).

3. Про затвердження Примірного положення про центр надання адміністративних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 20.02.2013 № 118 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-%D0%BF> (дата звернення: 28.10.2018).

4. Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування : зб. / заг. ред. Тимошука В. П., Курінного О. В. Київ, 2015. 428 с.

Одержано 01.11.2018